

ІХ МІЖНАРОДНА ПАСХАЛЬНА АСАМБЛЕЯ – 2017: КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ДІАЛОГИ І ПРОЦЕСИ ДУХОВНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Порушено питання про роль культури, мистецтва у доланні кризових явищ у сучасному суспільстві, у відродженні моральних і духовних цінностей як основи миру і злагоди в державі. Охарактеризовано заходи ІХ Міжнародної Пасхальної асамблеї-2017 – музичні діалоги, тематичні вечори, музичні присвяти, вечори пам'яті, конференції, благодійні концерти, з'ясовано їх значення у розкритті духовного і творчого потенціалу українського суспільства як основи для його стабілізації та розвитку, для налагодження мирних відносин з іншими народами. За традицією, переважна більшість концертних програм містила духовні твори, відбулися й музичні діалоги (Україна – Італія, Україна – Польща, Україна – Угорщина, Україна – Литва, Україна – Швейцарія, Україна – Узбекистан), які у наш час мають не лише мистецьке значення, – вони відіграють важливу роль у налагодженні міжнаціональних відносин. Цілком органічно сприймалися й заходи Всеукраїнської конференції до 80-річчя кафедри хорового диригування НМАУ імені П. І. Чайковського, як і вечори-пам'яті, присвячені Анатолію Авдієвському, Дмитру Гнатюку, Олегу Кудряшову, Василю Сліпаку. Наголошено, що в цьогорічній Міжнародній Пасхальній асамблеї взяли участь митці із семи країн (Швейцарія, Грузія, Узбекистан, Литва, Італія, Угорщина, Польща), сприяючи цим співпраці й довірі між народами. Не менш важливо, що в ній виступили творчі колективи з різних регіонів України: з Вінниці, Рівного, Запоріжжя, Кропивницького, Львова, Житомира, Миколаєва, Ніжина, Чернігова, Полтави.

Ключові слова: Пасхальна асамблея, культурно-мистецькі діалоги, сучасне суспільство, творча співпраця.

У сучасному світі склалася ситуація, коли стає очевидним, що без віри, моралі, без духовності суспільство неминуче втрачає головне – гуманність як головний чинник розвитку суспільства¹. Україна переживає складний період свого державотворення, сповнений гострих соціальних колізій і потрясінь. Учені пояснюють це багатьма причинами, зокрема глобалізаційними процесами. Як зазначає А. Комарова, «Наслідки глобалізації суттєво впливають на історичну долю народів на континентах. У цьому контексті пошук адекватної моделі розвитку кожної держави, у тому числі й України, вимагає системного підходу, вміння “думати глобально, діяти локально”. Інакше можна стати жертвою глобального романтизму»².

Особливу роль у цих процесах відіграють культура, мистецтво, сприяючи формуванню духовності окремої особистості і суспільства загалом., адже духовність неможлива без віри як сутності внутрішнього світу людини: «Без віри, моралі – важливого основоположного регулятора життя суспільства, продукту культурної революції,

¹ Див.: Комарова Л. І. Глобалізація, духовне зростання нації в умовах становлення української державності і православ'я // Духовність і художньо-естетична культура. Т. 17. Київ, 2000. С. 21.

² Там само. С. 27.

без ідеології, яка заснована на вірі, духовності, неможливий рух до ідеалу досконало-сті суспільства. Усе це найбільш повно знайшло відображення і в православ'ї»¹.

З цією метою 2009 року й було започатковано Міжнародну Пасхальну хорову асамблею «Господи, Господи, силою Твоєю», спрямовану на вияв духовного і творчого потенціалу українського суспільства як основи для його стабілізації й розвитку. До 2014 року головним її завданням була популяризація творів сакральної хорової музики, кантів і псалмів Світлого Пасхального воскресіння. Їх виконували відомі хорові колективи – хор Національної опери України, Національна заслужена академічна капела «Думка», камерний муніципальний хор «Київ», академічний камерний хор імені Д. С. Бортнянського із Чернігова, академічна хорова капела «Орея» (Житомир), Академічний камерний хор імені В'ячеслава Палкіна (Харків), а також відомі хори півчих дяків Троїце-Сергієвої лаври (Москва) і Свято-Данилова монастиря (Петербург), Тамбовський камерний хор імені С. В. Рахманінова, Гродненський чоловічий єпархіальний хор (Білорусь), молодіжний камерний хор з Осло (Норвегія), хорові ансамблі з Вірменії та Грузії.

Соціально-політична ситуація в Україні 2014 року спонукала дещо скоригувати мету і завдання цього мистецького проекту, уже міжнародного рівня, виразивши їх новим гаслом: «Духовність єднає Україну». Криза, яка охопила українське суспільство, набула системного характеру, загрожуючи головному – гуманним відносинам, духовності, довірі між людьми. Справедливо зазначає А. Комарова: «Сучасна криза суспільства – системна, складається з ланок кризових явищ у духовності, моралі, ідеології, політиці, економіці, соціальному житті з причинно-наслідковими зв'язками. Вихід із кризового стану суспільства ми бачимо через духовне оновлення, підкорення політики, економіки й виховання підростаючого покоління потребам «нормальної моралі». Закономірно, що покращання суспільства відбувається тільки за умови приходу до влади більш моральних і професійно-компетентних людей. Тобто, наша мораль, духовність, рівень культури, керівників нашої держави є питанням нашого життя і смерті»². Для долання кризи необхідні духовне згуртування, утвердження в суспільстві пріоритету моральних цінностей.

Урочисте відкриття Міжнародної Пасхальної асамблеї-2017 відбулося 17 квітня, на другий день Світлого Пасхального воскресіння в Національному заповіднику «Софія Київська». Сповідуючи про її початок, з опівдня кожні 30 хвилин з балкону будівлі Академії звучали святкові фанфари ансамблю студентів-трубачів (під орудою професора В. Посвалюка), а о 15 годині з верхнього ярусу Софійської дзвіниці – мелодійні заклики «Господи, Господи силою Твоєю» (початок хорового концерту № 34 Д. Бортнянського). Під час відкриття Асамблеї три хорові ансамблі («Perfectum», «Покров» і «Esthetic Voice») виконали: Тропар Пасхи «Христос воскрес из мертвых», «Плотию уснув», «Радуйтесь людие и веселитесь», «Воскресение Твое, Христе Спасе», «Ангел вопияше» О. Радько, «О Тебе радуется» Д. Ільїна, «Святыи Боже» Т. Яшвілі. На завершення церемонії урочистого відкриття ці колективи спільно виконали «Канон Пасхи» А. Веделя. Цього ж дня відбувся святковий передзвін «Софії Київської», Михайлівського Золотоверхого собору, дзвіниць Києво-Печерської лаври й усіх храмів Києва за участю дзвонарів київських церков та ансамблю «Ars Nova» під керівництвом заслуженого артиста України, професора Георгія

¹ Комарова Л. І. Глобалізація, духовне зростання нації в умовах становлення української державності і православ'я // Духовність і художньо-естетична культура / Наук.-дослідний ін-т «Проблеми людини». Т. 17. Київ, 2000. С. 27.

² Там само. С. 28.

Черненко. Перший день роботи Асамблеї-2017 завершився виступом камерного хору «Intermezzo» (художній керівник В. Яценко), який виконав «Літургію Святого Іоанна Золотоустого» Є. Станковича.

Переважна більшість цьогорічних концертних програм містила, як і завжди, духовні твори. Так, авторський вечір «Володимир Рунчак. Мої звукові метафори» у Малому залі Академії розпочався виконанням опусу «На смерть Ісуса» (Cantus Canonicus), церковними розспівами за Євангелієм від Св. Луки у чотирьох частинах (I. «Смерть Ісуса»; II. «Похорони Ісуса»; III–IV. «Воскресіння та Вознесіння Ісуса на небо») для жіночого хору, читців і двох труб. Виконували: Лілія Гуменюк (сопрано), Дмитро Мелешенко та Ярослав Комарніцький (читці), Олег Скакун і Дмитро Горбатенко (труба), хор студентів «ANIMA» кафедри академічного хорового мистецтва КНУКіМ (керівник – Наталія Кречко). Авторські імпрези В. Рунчака відбуваються в Києві, Харкові, Луцьку, Нью-Йорку, Мюнхені, Парижі. Його твори видають українські й зарубіжні видавництва, записують відомі фірми звукозапису світу. Композитор активно пропагує сучасну музику, протягом десяти років веде на Третньому каналі «Культура» радіопередачу «Нова музика в Україні». З його ініціативи в Україні вперше прозвучали окремі оркестрові й ансамблеві твори композиторів-класиків ХХ століття – Д. Шостаковича, Е. Вареза, А. Веберна, Л. Ноно, К. Штокгаузена, Д. Лігеті, Л. Беріо. В. Рунчак підготував понад 400 світових і українських прем'єр сучасних музичних творів, здійснює художнє керівництво Всеукраїнським фестивалем «День українського баяна та акордеона» й Міжнародним фестивалем класичної і сучасної музики «Kharkiv contemporary».

Цілком органічно у програмі Пасхальній асамблеї-2017 сприймалися заходи Всеукраїнської конференції до 80-річчя кафедри хорового диригування НМАУ ім. П. І. Чайковського: відбулися виступи студентських хорів-практикумів (творчі керівники – Р. Толмачов і О. Заволгін), майстер-клас завідувача кафедри професора Євгена Савчука, а на її завершення – хоровий концерт «Тебе, Бога, хвалим» за участю капели «Думка», хору студентів (художній керівник і головний диригент обох колективів – Є. Савчук) і студентського симфонічного оркестру Академії (художній керівник і головний диригент – І. Палкін). Звучали духовні твори М. Вербицького, С. Рахманінова, А. Брукнера, К. Пендерецького, В. Сильвестрова, Є. Станковича, Г. Гаврилець, І. Алексійчук, М. Шука, В. Стеценка, В. Мартинюк та інших композиторів. Протягом 80 років діяльності педагога кафедри, біля витоків якої стояли видатні діячі української хорової культури (Г. Верьовка, Е. Скрипчинська, П. Гончаров, П. Козицький), підготували 1128 професійних хормейстерів, які керують хоровими колективами, передаючи свій досвід молоді.

У дні Міжнародної Пасхальної асамблеї-2017 відбулися такі концерти: «*Приидите воспойм, людие*» (хор Вінницького училища культури і мистецтв імені Миколи Леонтовича), «*Великодній хоровий вернісаж*» (хори «Запоріжжя» Запорізького музичного училища імені Платона Майбороди, «Согласіє» Кропивницької музичної школи № 2 імені Юлія Мейтуса, камерний хор «Cantate Domino» з Каунаса, Литва), «*Візантійсько-українські монодії*» (хор «Клірос» Свято-Іванівської лаври Студійського Уставу УГКЦ зі Львова), два концерти «*Духовність єднає Україну*» (архієрейський хор «Знамення» Свято-Покровського та Свято-Воскресенського соборів УПЦКП з Рівного, хор Житомирського коледжу культури і мистецтв імені Івана Огієнка, академічний камерний хор «Хрещатик», хорова академічна капела «Сонячний струм» Миколаївського державного вищого музичного училища), «*Воскресіння Твоє, Христе Спасе*» (дитячий хор «Ластівка» Будинку дитячої та юнацької творчості Голосіївського району м. Києва), «*Великодній концерт*» (молодіжний хор «Світлич» Ніжинського державного

університету імені Миколи Гоголя), «Піснеспіви Великодня» (Академічний камерний хор імені Дмитра Бортнянського з Чернігова), «Діти – Великодню» (хорова капела «Дзвіночок» Київського палацу дітей та юнацтва, камерний ансамбль «Артехата», Національна академія мистецтв України), *Літургія Святого Іоанна Золотоустого Якова Яциневича* (хор «United»), «Великодні піснеспіви» (камерний муніципальний хор «Київ»).

Особливу атмосферу духовності створювало, як завжди, звучання музики композиторів-класиків у програмах «Духовна музика Західної Європи» (камерний хор студентів Київського інституту музики імені Р. М. Глієра), «Духовна музика Італії: А. Вівальді, Дж. Пуччіні» (Київський симфонічний оркестр і хор), «В. А. Моцарт. Реквієм (до річниці Чорнобильської трагедії)» (хор і оркестр Національної опери України), «Симфонічна музика Людвіга ван Бетховена» (студентський симфонічний оркестр Академії).

Традиційними для Міжнародних Пасхальних асамблей стали музичні діалоги, які у наш час мають не лише мистецький сенс, – вони є важливим чинником у налагодженні міжнаціональних відносин. На їх важливості наголошує В. Щербина, аналізуючи особливості розвитку сучасного суспільства, його суперечності, вирішення яких можливе шляхом «взаємодії культур у просторі й часі, за якої реальністю стає самореалізація всіх і кожної культури через взаємодію всіх з кожною й кожної з усіма іншими»¹. У цьому переконує й музичний діалог Україна – Швейцарія, який відбувся за сприяння Посольства Швейцарії в Україні: фортепіанний дует Тамар (Швейцарія) і Натія (Грузія) Берая, які виконали твори С. Рахманінова (Сюїта № 2 для двох фортепіано), М. Равеля (Сюїта для фортепіано в чотири руки, «Моя Матінка-гуска», Вальс для двох фортепіано), Ф. Ліста («Угорська рапсодія № 2 для фортепіано в чотири руки) і В. Лютославського (Варіації на теми Паганіні для двох фортепіано).

Другий міжнародний музичний діалог «Україна – Узбекистан» відбувся за сприяння Посольства Республіки Узбекистан в Україні, – це концерт Муяссар Раззакової, народної артистки Узбекистану й Каракалпакистану, провідної солістки Державного академічного Великого театру імені Алішера Навої (м. Ташкент), лауреата міжнародних конкурсів, завідувачки кафедри академічного співу та оперної підготовки, професора Державної консерваторії Узбекистану. Муяссар Раззакова закінчила Ташкентську державну консерваторію (1988) по класу сольного співу професорів Розалінди Лаут і Саодат Кабулової і стала солісткою Великого театру опери і балету імені Алішера Навої. Нині її мистецтво знають і шанують у світі, вона з успіхом гастролювала в Росії, Україні, США, Німеччині, Франції, Угорщині, Туреччині, Південній Кореї, Єгипті. У її репертуарі – головні партії у творах світової і національної класики: Розіна в «Севільському цирульнику» Дж. Россіні; Віолетта у «Травіаті», Джильда в «Ріголетто», Оскар в «Балі-маскарад» Дж. Верді; Ойхон у «Витівках Майсари» С. Юдакова; Ділором в однойменній опері Мухтара Ашрафі та ін.

У першому відділенні концерту Муяссар Раззакова виконала романси й арії з опер Мухтара Ашрафі, Хаміда Рахімова, Толибжана Садикова, а також із творів українських композиторів: пісню Наталки з опери М. Лисенка «Наталка Полтавка» і «Журавку» О. Білаша на вірші В. Юхимовича. У другому відділенні звучала оперна класика у виконанні народних артистів України, солістів Національної опери України І. Пономаренка і О. Дяченка, а також хору й оркестру Оперної студії Академії (художні керівники Сергій Голубничий та Алла Кульбаба).

¹ Щербина В. Діалог культур в умовах сучасного багатовимірного суспільства // Концепт культури: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : зб. наук. праць. / Інститут культурології НАН України. Вип. 2. Київ, 2011. С. 130–131.

Учасниками двох діалогів «Україна – Литва», організованих за сприяння Посольства Республіки Литва в Україні, стали камерний хор «Cantate Domino» з Каунаса (художній керівник Роландас Даугела) і дівочий хор Київської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені М. В. Лисенка (керівник Юлія Пучко). Перший українсько-литовський діалог охоплював духовну музику і відбувався у Свято-Михайлівському Золотоверхому соборі. Звучали твори Лесі Дичко («Благослови, душе моя, Господа»), Миколи Лисенка («Камо поїду от лица, Твого, Господи»), Юрія Іщенка («Прославляю Тебе»), Ірини Алексійчук («Свят Господь Саваоф», «Царю Небесний», «Слава Отцю і Сину і Святому Духові»). Гості з Литви представили духовні композиції на латинські тексти Юозаса Гудравічуса / Ксавераса Сакалаускаса, Антона Брукнера, Ола Гейло, Зденека Лукаша, Гедмінаса Калінаса, Угіса Праулінса, Юозаса Тауджаліса, Запро Запрова, Вакловаса Августінаса. Під час другого українсько-литовського діалогу в Малому залі Академії було виконано твори українських і литовських композиторів: аранжування литовських фольклорних зразків Гедрюса Свелайнеса, Нійоле Сінкевічуте, Робертаса Варнеса, Альгїрдаса Мартінайтіса, а також композиції Миколи Леонтовича, Лесі Дичко, Ірини Алексійчук, Ганни Гаврилець, Олени Чмут. На завершення кожної з імпрез хори спільно виконали «Де ліс зелений» (слова К. Сакалаускаса-Ванагеліса) Юозаса Гудравічуса і «Молитву за Україну» Миколи Лисенка (слова О. Кониського).

Під час музичного діалогу «Україна – Італія» відбулася вистава комічної опери Дж. Россіні «Пробний камінь...». Після прем'єри 205 років тому в Міланському театрі «Ла Скала» ця опера-буфа тільки тепер вперше зазвучала в Україні. Цей молодіжний проект, ініційований Послом Італії в Україні (2012–2016) Фабріціо Романо, продовжив багаторічну співпрацю Академії з Посольством Італії та Італійським інститутом культури в Києві, які надали Академії значну фінансово-організаторську допомогу для його втілення. Здійсненню постановки сприяли також Укрсоцбанк, VMS і Візовий центр Посольства. Молоді постановники й виконавці прагнули надати опері сучасного звучання (режисер-постановник опери асистентка-стажистка Академії Богдана Лачук, творчий керівник доцент С. Шутько). Виконавці – оркестр і хор (художні керівники С. Голубничий, А. Савчук), студенти, асистенти-стажисти й солісти Оперної студії (художник-постановник І. Міхальська).

Музичний діалог «Україна – Польща» відбувся за сприяння Посольства Республіки Польща в Україні, під час якого виступив класичний дует «Sonorus» із Польщі: Рішард Золодзевський (саксофон) і Піотр Роек (орган). Р. Золодзевський, професор Вроцлавської музичної академії (клас саксофона) виступає як соліст із багатьма європейськими оркестрами, викладає гру на саксофоні, проводить майстер-класи в музичних університетах Австрії, Бельгії, Нідерландів, Німеччини, Латвії, Литви, України і Словаччини. Брав участь у численних записах на радіо й телебаченні в Польщі, Швейцарії, Латвії, має компакт-диски. П. Роек – доктор філософії, професор Вроцлавської музичної академії (клас органа і клавесина), декан факультету старовинної музики. Багато гастролює, проводить майстер-класи в Польщі й за кордоном, лауреат міжнародних конкурсів. Музиканти співпрацюють із 2010 року. Вони виконали твори Й. С. Баха, Ф. Шуберта, Й. Брамса, М. Равеля, М. К. Огіньського, а також композиції Р. Золодзевського і дві світові прем'єри К. Кільба. Своєрідним відгуком у цьому діалозі прозвучав твір В. Рунчака.

Особливо яскравим став діалог «Україна – Угорщина: фольклор єднає нас», здійснений за підтримки Адміністрації Прем'єр-міністра Угорщини і Посольства Угорщини в Україні. У концерті у двох частинах («Барви Закарпаття» і «Таємнича Україна») українські, румунські й угорські музиканти виконали фольклорні мелодії. Серед виконавців – «Тячівська банда», родинний музичний гурт із Солотвина та

угорський гурт «Салонна» з артистами Угорського державного народного ансамблю (художній керівник Пал Іштван). Продовжив вечір проект «Таємнича Україна» Міклоша Бота, угорського композитора, виконавця, етнографа, володаря багатьох музичних премій (Fonogram Dij 2008, 2011 років, Budai Dij). Протягом трьох останніх років М. Бот подорожує Україною, збираючи українські народні пісні, йому вдалося записати майже 1000 фольклорних зразків. Крім того, він знімає документальний фільм, уривки якого теж були показані під час діалогу. Спільно з угорськими музикантами у цій частині програми виступили й артисти ансамблів «Божичі» (м. Київ), «Древо» (с. Крячківка), «Піснеграй» (с. Попівка Полтавської області) та ін.

Крім українсько-угорської програми, у мистецькому салоні Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка відбувся концерт «Великдень у фольклорних джерелах України» за участю ансамблю духовної та фольклорної музики «Многая лета» і фольклорного гурту «Древо». Українські народні пісні з Волині в обробці М. Колесси (зі збірки, укладеної ним 1936 року, виданої 1966) для мішаного хору без супроводу виконав хор Рівненського музичного училища (художній керівник Олександр Одинець). Уперше під час Асамблеї у фольклорній феєрії «Духовність єднає Україну» брав участь народний ансамбль пісні і танцю «Дарничанка» (художній керівник Петро Андрійчук).

Завершив фольклорний цикл вечір пам'яті Анатолія Авдієвського «Пісня – душа моя» за участю Національного заслуженого академічного народного хору України імені Григорія Верьовки, який став його засновником і першим керівником. У програмі звучали духовні твори М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, О. Архангельського, Г. Гаврилець, а також українські народні та авторські пісні, багато з яких – в обробці та авторства А. Авдієвського.

Загалом проведення вечорів пам'яті видатних майстрів української музичної культури стали вже традиційними у програмах Міжнародних Пасхальних асамблей як вияв духовної пам'яті, єднання творчості митців різних поколінь. Цього року відзначали роковини видатних українських митців Олега Кудряшова і Дмитра Гнатюка.

Музична присвята пам'яті флейтиста Олега Кудряшова відбулась за участю Національного ансамблю солістів «Київська камерата», провідного українського виконавця камерної музики. Були виконані твори для флейти й камерного оркестру (солістка – лауреат міжнародних конкурсів Богдана Стельмашенко) Концерт № 2 для флейти, струнних, фортепіано та ударних В. Бібіка (першу частину), Концерт *ре мінор* для флейти з оркестром К.-Ф.-Е. Баха, Камерну симфонію № 3 для флейти і струнних Є. Станковича і Концерт для флейти соло, ударних і струнних Пам'яті Олега Ківи І. Щербакова (третю частину). Справа в тому, що свого часу Олег Кудряшов став першим виконавцем цього твору Є. Станковича, а І. Щербаков написав концерт саме для Б. Стельмашенко.

У концерті-пам'яті Дмитра Гнатюка «Два кольори мої, два кольори...» взяли участь відомі майстри і творча молодь, зокрема: народні артисти України Роман Майборода, Ігор Борко, заслужені артисти України Галина Титова, Микола Шуляк, лауреати міжнародних конкурсів Валентина Андрєєва, Ігор Мокренко, Тарас Березанський, Юлія Бровій, Василь Колибаб'юк, Олексій Жмуденко, Олесь Журавчак, Наталія Погощук, Роман Перевертун, Тарас Матковський, Василь Садовий, Тетяна Бондар, а також тріо китайських тенорів – Лі Шуай, Пен Тжицзянь, Чжоу Цзикунь. Прозвучали твори з репертуару Д. Гнатюка, а також фрагменти з його оперних постановок. Акомпанував солістам студентський оркестр народних інструментів академії.

Передостанній день роботи IX Міжнародної Пасхальної асамблеї-2017 був присвячений світлій пам'яті Героя України, людини-легенди Василя Сліпака. Концерту-реквієму «Праведная душе» передувала урочиста церемонія відкриття пам'ятної дошки

з нагоди присвоєння Великому залу НМАУ ім. І. Чайковського імені Василя Сліпака, відомого оперного співака, який покинув успішну творчу кар'єру на Заході, щоб боронити цілісність незалежної України: загинув від кулі снайпера. У церемонії відкриття взяли участь ректор Академії Володимир Рожок, Міністр культури України Євген Нищук, Міністр інфраструктури України Володимир Омелян (двоюрідний брат митця) і Орест Сліпак, рідний брат загиблого. Вони виступили і в концертній програмі.

У програмі концерту за сценарієм Лариси Кадирової були твори М. Лисенка, Л. Лепкого, Б. Лятошинського, Л. Ревуцького, А. Кос-Анатольського, І. Шамо, М. Скорика, В. Зубицького, Г. Гаврилець та інших.

Перед концертом у фойє Великого залу показали відео виступів митця у концертах і виставах, нагадавши про етапи короткого (42 роки!) життя Василя Сліпака, про його професійні досягнення, творчі уподобання. У концерті-реквіємі взяли участь капела бандуристів Академії (художній керівник – Оксана Нікітюк), хор хлопчиків і юнаків КССМШ ім. М. Лисенка (художній керівник – Михайло Вандаловський), оркестр і хор Оперної студії (головний диригент – Сергій Голубничий), народні артисти України І. Борко, І. Пономаренко, Р. Майборода, С. Магера, заслужена артистка України Б. Півненко, лауреати міжнародних і всеукраїнських конкурсів Т. Бережанський, Д. Литовченко, Н. Аддате, Н. Логощук та інші.

Як і в попередні роки, у межах ІХ Міжнародної Пасхальної асамблеї працювала благодійна програма «Вірою, Надією Єдині», ініціатор і організатор якої – випускниця Академії, хоровий диригент, волонтер Вікторія Савенко. Мета цієї акції – допомогти тим, хто цього потребує. Музиканти з концертами відвідали дитячі будинки, школи-інтернати, військові шпиталі, лікарні, психоневрологічні диспансери, геріатричні пансіонати. Зокрема, зібрано кошти (22 000 грн.) на допомогу онкохворій десятирічній Ані Безкоравайній.

У цьогорічній Міжнародній Пасхальній асамблеї взяли участь митці із семи країн (Швейцарія, Грузія, Узбекистан, Литва, Італія, Угорщина, Польща), сприяючи цим налагодженню співпраці й довіри між народами. Не менш важливо, що в ній узяли участь творчі колективи з різних регіонів України: з Вінниці, Рівного, Запоріжжя, Кропивницького, Львова, Житомира, Миколаєва, Ніжина, Чернігова, Полтави.

Організатори Пасхальної асамблеї протягом дев'яти років розширювали коло її учасників, запрошуючи до участі в ній не лише хорові, а й інструментальні виконавські колективи, урізноманітнюючи номінації, програми, репертуар, розширюючи географію виступів її учасників, залучаючи на підтримку її заходів державні, дипломатичні установи. Тільки такими спільними зусиллями можна сприяти миру і злагоді в сучасному суспільстві. З цією ж метою Х Міжнародна Пасхальна асамблея традиційно розпочнеться у другий день Світлого Пасхального Воскресіння – 9 квітня 2018 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Комарова Л. І. Глобалізація, духовне зростання нації в умовах становлення української державності і православ'я // *Духовність і художньо-естетична культура* / Наук.-дослідний ін-т «Проблеми людини». Т. 17. Київ, 2000.
2. Семененко І. С. Глобализация и социокультурная динамика: личность, общество, культура // *Полис. Политические исследования*: науч. и культурно-просветит. журнал. Москва, 2003. № 1. С. 5–20.
3. Щербина В. Діалог культур в умовах сучасного багатовимірного суспільства // *Концепт культури: теоретико-методологічні та прикладні аспекти*: зб. наук. праць. / Інститут культурології НАН України. Вип 2. Київ, 2011. С. 126–162.

Рожок Ал. В. IX Международная Пасхальная ассамблея – 2017: культурно-художественные диалоги и процессы духовной консолидации общества. Подчёркнута роль культуры, искусства в преодолении кризисных явлений в современном обществе, в процессах возрождения нравственных и духовных ценностей как основы мира и согласия в государстве. Охарактеризованы мероприятия IX Международной Пасхальной ассамблеи – 2017 – музыкальные диалоги, тематические вечера, музыкальные посвящения, вечера памяти, конференции, благотворительные концерты. Подчёркнуто их значение в раскрытии духовного и творческого потенциала украинского общества как основы для его стабилизации и развития, для утверждения дружественных отношений с другими народами. По традиции, большинство концертных программ содержали духовные произведения, состоялись и музыкальные диалоги (Украина – Италия, Украина – Польша, Украина – Венгрия, Украина – Литва, Украина – Швейцария, Украина – Узбекистан), которые в наше время имеют не только художественное значение – они играют важную роль в межнациональных отношениях. В дни работы Ассамблеи вполне органично воспринимались и мероприятия Всеукраинской конференции к 80-летию кафедры хорового дирижирования НМАУ им. П. И. Чайковского, как и вечера-памяти, посвящённые Анатолию Авдиевскому, Дмитрию Гнатюку, Олегу Кудряшову, Василию Слипаку. Отмечено, что в Международной Пасхальной ассамблеи приняли участие творческие коллективы из семи стран (Швейцарии, Грузии, Узбекистана, Литвы, Италии, Венгрии, Польши), способствуя тем самым мирному сотрудничеству и доверию между народами. Не менее важно, что в ней выступили творческие коллективы из разных регионов Украины: из Винницы, Ровно, Запорожья, Кропивницкого, Львова, Житомира, Николаева, Нежина, Чернигова, Полтавы.

Ключевые слова: Пасхальная ассамблея, культурно-художественные диалоги, современное общество, творческое сотрудничество.

Rozhok Ol. V. Ninth International Easter Assembly – 2017: Cultural-Artistic Dialogues and Processes of the Spiritual Consolidation of Society. The author has raised the question concerning the role of culture, and art in overcoming the crisis phenomena in modern society, in reviving the moral and spiritual values that are the foundations of peace and harmony in the state. Events of the IXth International Easter Assembly 2017 – musical dialogues, thematic evenings, musical initiations, memorials, conferences, and charity concerts have been characterized. Their meaning was clarified by revealing the spiritual and creative potential of Ukrainian society as the basis for its stabilization and development, for establishing peaceful relations with other peoples. Traditionally, the vast majority of concert programs contained spiritual works, and musical dialogues took place (Ukraine – Italy, Ukraine – Poland, Ukraine – Hungary, Ukraine – Lithuania, Ukraine – Switzerland, Ukraine – Uzbekistan), which in our time have not only artistic value, – they play an important role in establishing interethnic relations. The events of the All-Ukrainian Conference devoted to the 80th anniversary of the choir conducting department at the Peter Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine, as well as the evening-memories, devoted to Anatoly Avdiyevsky, Dmitry Hnatyuk, Oleg Kudryashov, and Vasyl Slipak were organically perceived and acclaimed by the public. It was pointed out that artists from seven countries (Switzerland, Georgia, Uzbekistan, Lithuania, Italy, Hungary, and Poland) had participated this year in the International Easter Assembly, having contributed to this cooperation and the trust among the peoples. It is equally important that there were creative collectives from different regions of Ukraine: from Vinnitsa, Rivne, Zaporozhye, Kropivnitsky, Lviv, Zhytomyr, Nikolaev, Nizhyn, Chernihiv, and Poltava.

Keywords: Easter Assembly, cultural-artistic dialogues, modern society, creative cooperation.